гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12, ЕИК: 175804945
Тел.: 02 810 00 71; Email: info@bakep.org
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

БАКЕП

Изх. № 15-ОПИК/13.07.2021 г.

ОТВОРЕНО ПИСМО

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н АТАНАС ПЕКАНОВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СРЕДСТВА

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: ПРЕВРЪЩАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ ЗА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС ОТ БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ В КРЕДИТИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Изразявайки уважение към Вашата цялостна работа, не можем да не изразим нашето категорично несъгласие с вижданията и действията Ви касаещи новите европейски фондове за българския бизнес, представялващи единствената подкрепа, на която той може да разчита в тези безпрецедентни времена на трудности, промяна и нужда от трансформация.

Българският бизнес разчита на Националния план за възстановяване и устойчивост /НПВУ/ като първия и основен източник на европейска подкрепа за инвестиции, с които да се адаптира към ожесточената глобална конкуренция и променено търсене в следствие пандемията КОВИД. **В преработения от служебното правителство План за възстановяване се предвиждат 800 млн. лв. за финансови инструменти, представляващи. гаранции по кредити и фондове за дялово финансиране, и САМО 400 млн. лв. за безвъзмездна помощ за инвестиции, докато в първоначалния проект на НПВУ безвъзмездната помощ за бизнес инвестиции бе определена на 900 млн. лв.**

гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12, ЕИК: 175804945
Тел.: 02 810 00 71; Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Протестираме остро срещу замяната на безвъзмездна помощ с кредити и гаранции по тях със следните очевидни аргументи:

➢ Българската икономика е най-изостаналата в ЕС. Всяко национално правителство в ЕС полага значими усилия да отвоюва пред ЕК максимално повече безвъзмездна помощ за бизнеса си.
Как с кредити най-изостаналата икономика в ЕС, българската, ще настигне дори и най-слабо развитите други европейски икономики, чиито правителства ще им осигурят значима европейска безвъзмездна помощ? Защо правителство на най-изостаналата икономика в ЕС, българската, иска да трансформира европейска помощ в средства, които българските фирми ще трябва да връщат с лихва вместо да получат безвъзмездно?

➢ Ликвидността, оборотите и финансовите резултати на предприятията в България, вследствие от КОВИД-19 кризата, са безпрецедентно влошени. Преобладаваща част от предприятията увеличиха както задълженията си към финансови институции, така и задълженията към доставчици.

Иска ли държавното управление фирмите да задлъжнеят още повече, и да нямат шанс да се конкурират глобално, вместо да получат безвъзмездна помощ за развитие?

Колко ще бъдат фирмите, които при свит глобален пазар, несигурно бъдеще, галопиращи цени на суровините, минимални маржове на печалба ще вземат инвестиционен кредит?

Няма ли допълнителното задлъжняване да задълбочи необратимо изостаналостта на българските фирми спрямо конкурентите им от развитите икономики?

До какво ще доведе доппълнителното задлъжняване в дългосрочно стагнираща икономика: дългова спирала, ръст на финансовите разходи и отрицателните финансови резултати, фалит при настъпване на падеж на използваните финансови инструменти?

➢ Инвестициите в България, мерени като съотношение на разходите за придобиване на ДМА към БВП, са на рекордно ниско равнище – под 18%. Дали чрез кредити вместо безвъзмездна помощ за инвестиции, този процент ще се повиши?

От друга страна:

➢ Капиталовата адекватност на банковия сектор в България се намира на рекордно високи нива, вкл. заради кредитиране единствено на фирми в отлично финансово здраве, които в последната година намаляха значително. Каква е логиката европейски средства, които могат да бъдат директна и безвъзмездна финансова помощ за българските фирми, да се трансформират в инструмент за безрисков бизнес на свръхпечелившия банков сектор?

➢ В настоящия момент финансовите инструменти оперираци с европейски средства в България са в размер на почти 1.4 млрд. евро за заеми и рисков капитал. Този ресурс е в пъти по-голям от настоящия инвестиционен интерес и капацитет на българските фирми за поемане на кредитни задължения. Доказателство за това е слабото усвояване на европейски ресурс за портфейлни гаранции: от общо 657.9 млн. лева предвиден ресурс за портфейлни гаранции, размерът на потвърдените за гарантиране кредити към края на април 2021 г. възлиза на едва 190 млн. лв. или по-малко от 29% . От обявената преди повече от една година програма за 2

милиарда и 500 милиона лева антикризисни кредити с портфейлни гаранции от ББР до днес са взети едва 289 млн. лв. кредити (при предоговорени близо 9 млрд. лв.). Основната част от европейския ресурс за финансови инструменти за програмния период 2014-2020 е предложен на банковия сектор като портфейлни гаранции. Крайният ефект на тези европейски фондове върху българските предприятия, за които е предназначен европейският ресурс е банков кредит на стандартна лихва. В допълнение, на пазара има над 15 фонда, които предлагат инвестиции в дялов капитал за всеки сектор, размер и стадий на развитие на предприятието.

Дали при това настоящо изобилие на финансови инструменти, чието предлагане е между три и десет пъти по-голямо от търсенето, е разумно още 800 млн. лв. нов европейски ресурс да бъде налят там, където има в пъти по-голям ресурс от необходимия? В същото време търсенето на безвъзмездна финансова помощ за инвестиции надвишава пет пъти предлагането.

- Не съществува анализ за догашния ефект на вече налят във финансови инструменти европейски ресурс за България от 1.4 млрд. евро за заеми и рисков капитал. Факт е бавното задействане на мениджърите на фондовете и вследствие – сериозното забавяне на усвояването на ресурсите. При усвояване между 10% и 30% дори на съществуващия ресурс, колко бързо нови 800 млн. лв. ще достигнат до българската икономика, която има нужда от спешна подкрепа за възстановяване? А дали тези 800 млн. лв. въобще някога ще бъдат поискани от бизнеса за кредити и гаранции по тях или ще останат блокирани поради решение противоречащо на базова икономическа логика и реалности? Тоест, българските предприятия ще бъда лишени изцяло от 800 млн. лв., които могат да бъдат бърза безвъзмездна помощ в безпрецедентно тежък момент изискващ скоросна трансформация и модернизация.

- 70% от НПВУ трябва да бъде договорирaн до края на 2022 г., а 30% – до края на 2023 г. Такова е изискването на РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/241 от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, тъй като Механизмът цели максимално бърза подкрепа на икономиките за възстановяване и устойчивост. Като финансови инструменти 800 млн. лв. ще се водят автоматично усвоени в момента на предоставянето им на финансова институция. Но кога тези средства ще доведат до положителен ефект за българските фирми – колко от тях и кога ще потърсят и вземат кредит? Дали тези средства няма да се разтворят в банковата система, без да достигнат до реалния сектор.

- Детайлна публична информация/в ИСУН/ е налична за това при кого, колко и за какво е предоставена безвъзмездна помощ на бизнеса от 2014г. до сега. Публична и проверима е информацията за всеки получател на безвъзмездна финансова помощ, проектите, за които е подпомогнат, активите, които е закупил, доставчика, от който са закупени и цената, на която са закупени. Оценката на кандидатурите за безвъзмездна помощ е също така прозрачна, след обявяването на резултатите от оценка по конкретна грантова схема в ИСУН се виждат детайлните оценителни протоколи на всеки един оценител на всеки един индивидуален кандидат – критерий по критерий и оценител по оценител. Тази информация е достъпна за целия програмен период 2014-2020. Същото важи за програмен период 2007-2013. За разлика от тази прозрачност на разпределяне на безвъзмездна финансова помощ, единствената публична информация за финансовите инструменти е техният общ бюджет. Няма публична информация за финансирани предприятия както с дялово, така и с дългово финансиране, включително и за ресурса от ОПИК 2014-2020 в размер на 102 млн. евро, прехвърлен в Инициатива за МСП, която се управлява от ЕИФ. Няма публична информация за дейностите, които са подпомогнати с това финансиране и за какво е допринесло то, какви инвестиции са направени с тези средства, какви активи са закупени, кой ги е доставил и на какви цени.

гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12, ЕИК: 175804945
Тел.: 02 810 00 71; Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Защо средства за безвъзмездна помощ, чието разпределение е прозрачно и детайлно публично трябва да бъдат трансформирани във финансови инструменти, за чийто ефект и разпределение няма никакъв анализ и никаква публичност?

Гореизложените доводи показват, че финансовите инструменти нямат място в европейските средства за възстановяване и устойчивост на българските микро, малки и средни предприятия, тоест в българския Национален План за възстановяване и устойчивост.

Призоваваме предвидените 1.2 млрд. лева за българския бизнес да му бъдат предоставени като безвъзмездна помощ, а не кредити, чрез такива размери на помощта, че тя да достигне до максимален брой фирми готови да инвестират и да се развиват.

С уважение,

УС на БАКЕП

София, 13.07.2021 г.